

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

FURULUNDSSKOLAN 2018-2019

Planen omfattar förskoleklass, grundskola och fritidshem vid
Furulundsskolan och gäller från 2017-10-01 till 2019-11-01

TILL DIG SOM ÄR ELEV

Om du någon gång blir utsatt för kränkande behandling, våld eller hot, eller känner någon som är utsatt, vill vi att du omedelbart kontaktar en vuxen på skolan.

Detta gäller också om du känner dig diskriminerad på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

TILL DIG SOM ÄR FÖRÄLDER

Om du misstänker att ditt, eller någon annans barn på skolan, utsätts för kränkande behandling eller negativ särbehandling så kontakta skolans kurator eller rektor.

Även om det är svårt att ta till sig om man misstänker att ens eget barn kränker andra, så är det viktigt att du gör något åt det. Vid sådana misstankar råder vi dig som förälder att göra helt klart för barnet att du inte accepterar sådant beteende. Även i detta fall kan det vara bra att kontakta skolans kurator eller rektor.

Innehållsförteckning

	sid 3
Inledning	sid 4
Vision	sid 4
Utrednings- och åtgärdsskyldighet	sid 4
Delaktighet och förankring	sid 5
Förankring av planen	sid 5
Utvärdering av den tidigare planen	sid 5
Definitioner	sid 6
Diskrimineringsgrunderna	sid 6
Insatser för det främjande arbetet	sid 7
Långsiktiga mål	sid 8
Övergripande och Mål 1	sid 8
Mål 2	sid 9
Mål 3	sid 10
Mål 4	sid 11
Kartläggningsmetoder	sid 11
Förebyggande åtgärder	sid 11
Mål 1 och 2	sid 11
Mål 3	sid 11
Mål 4 och 5	sid 13
Mål 6	sid 14
Rutiner/åtgärder	sid 14
Policy	sid 14
Rutiner för tidig upptäckt	sid 14
Personal att vända sig till	sid 15
Rutiner när elev kränker elev	sid 15
Rutiner när personal kränker elev	sid 16
När elev kränker vuxen	sid 17
Våld mot elev eller personal	sid 17
Rutiner för dokumentation	sid 17
Utvärdering och uppföljning	sid 18
Ansvarsförhållande	sid 18
Tidsplan	sid 19

Bilagor:

1. Lagar och förordningar, översikt	sid 19
2. Trygghetsgruppen - samtalsmall	sid 22
3. Blankett för anmälan av diskriminering och/ eller kränkande behandling	sid 23
4. Arbetsgång för Trygghetsgruppen	sid 25

Inledning

Arbetet med att motverka kränkningar är en del av skolans demokratiuppdrag. Detta tydliggörs i många olika skrifter såsom FN: s barnkonvention, Skollagen, läroplanerna och i arbetsmiljölagen (se bilaga 1.). All planering och alla aktiviteter i skola, förskola och fritidshem ska genomsyras av ett gemensamt förhållningssätt, som präglas av respekt, solidaritet och tolerans. Utgångspunkten för arbetet på Furulundsskolan och i den här årliga planen mot diskriminering och kränkande behandling är att alla barn och ungdomar behandlas likvärdigt. Alla ska ha samma möjligheter och rättigheter att trivas och att utvecklas i skolan så att man kan fullgöra sin skolgång.

I diskrimineringslagen (2008:567) gäller förbud mot diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder, ålder och könsöverskridande identitet eller uttryck. Även annan kränkande behandling såsom mobbning omfattas. Det handlar om allas lika värde och rätten att bli respekterad oberoende av ideologisk, religiös eller kulturell tillhörighet, ålder, kön eller hudfärg. Skollagen 14 a kap tydliggör skolans ansvar för att såväl förebygga diskrimineringar/kränkningar som att professionellt ingripa då brott mot lagen förekommer.

Alla som arbetar i skolan har som uppdrag att aktivt arbeta för att motverka alla former av mobbning, diskriminering och annan kränkande behandling. Detta vare sig om det förekommer mellan elever eller mellan personal och elever. I planen finns information om hur skolan arbetar förebyggande och om hur vi agerar om kränkningar ändå inträffar. Ett gott samarbete mellan skolans personal och föräldrar och elever har stor betydelse för hur vi lyckas.

Vision

"Alla på skolan, elever och personal, arbetar för att Furulundsskolan ska vara en skola fri från all diskriminering och all annan kränkande behandling!"

2018 är Furulundsskolan känd som den lilla skolan med det stora hjärtat där alla känner att de lyckas. Klimatet präglas av en stor öppenhet och ett nära samarbete runt eleverna. Furulundsskolan är en föränderlig och mångkulturell skola, som kontinuerligt jobbar med ett värdegrundsarbete, där demokrati och människors lika värde står i centrum. Arbetet äger rum i moderna lokaler med moderna hjälpmedel och leds av kompetent personal. Skolan har en hög måluppfyllelse. För området diskriminering, trakasserier och kränkande behandling innebär det att målet är att inga elever eller personal känner sig diskriminerade, trakasserade, sexuellt trakasserade eller kränkta under läsåret 2017/2018. Skolan skall arbeta främjande och förebyggande för att nå detta mål. Skulle någon ändå uppleva sig kränkt eller diskriminerad, är målet en snabb insats från skolan genom Trygghetsgruppen och övrig personal för att utreda, förhindra och förebygga vidare kränkningar och trakasserier.

Utrednings- och åtgärdsskyldighet

Skolan har enligt lag skyldighet att agera så snart någon i personalen får kännedom om att en elev känner sig utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Skolan ska utreda vad som har hänt och vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar. Det måste ske skyndsamt. Lärare eller annan personal som får kännedom om händelser som kan vara trakasserier eller kränkande behandling ska anmäla det till rektorn. Rektorn är i sin tur skyldig att informera huvudmannen.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavare/förälder har anmält skolan för diskriminering eller berättat att det förekommer trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev medverkar som till exempel vittne i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Främjande

Skolan har en skyldighet att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för elever oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning och sexuell läggning.

Förebyggande

Skolan ska vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling.

Plan

Skolan ska varje år upprätta en plan med översikt över de åtgärder som behövs för att dels främja lika rättigheter och möjligheter och dels förebygga och förhindra trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling.

Delaktighet och förankring

Förankring av planen

Det är av stor vikt, att planen mot diskriminering och kränkande behandling är välförankrad, om den ska få tyngd och gälla för alla. Den ska vara allas yttersta trygghetsplan. Därför kommer planen att behandlas av både elever, personal och av föräldrar.

Planen kommer att behandlas av eleverna först på klassråd och sedan i de båda elevråden på skolan. Personalen kommer att ta upp och diskutera planen på APT och i arbetslagen och föräldrarepresentanterna i Brukarrådet får chansen att tycka till om planen.

Utvärdering av den tidigare planen

Beskrivning av hur fjolårets plan har utvärderats

Planen mot diskriminering och kränkandebehandling för 2015/2016 har utvärderats. Efter att Trivselenkätens genomförande gavs uppdraget att klasslärarna skulle gå igenom resultaten och diskutera trygghet med samtliga skolans klasser. Den 3:e mars 2017 ägnade personalen en halvdag åt att utvärdera den föregående planen och diskutera trygghet inför arbetet med den kommande planen mot diskriminering och kränkande behandling.

Delaktiga i utvärderingen

Skolans elever har i slutet av läsåret 2016/2017 deltagit i Trivselenkäten, där de på djupet fick redovisa hur trygga de upplever sig vara på Furulundsskolan och vilka faktorer som gör dem

otrygga. Dock har eleverna inte fått utvärdera hur skolans rutiner kring planen har fungerat, vilket är en brist och som skolan tar med sig till det kommande läsåret. Det är viktigt att ta reda på om eleverna känner att skolan tar på allvar och agerar när man själv, eller en kamrat, upplever att de har blivit kränkta eller diskriminerade.

Resultat av fjolårets plan

Utvärderingen visar att vi har genomfört de främjande åtgärderna, som har varit planerade t.ex. Tyresbodagen, Furulundsdagen och andra klass- och åldersöverskridande aktiviteter. Eleverna har deltagit aktivt i gemensamma aktiviteter och de yngre och äldre eleverna har lärt känna varandra. De yngre eleverna är stolta över att känna de äldre och de äldre tar oftare kontakt med de yngre eleverna.

Samhörigheten har också ökat genom att t.ex. äldre elever har besökt de yngre klasserna och läst sagor för grupper av elever och gjort redovisningar för varandra. Detta har även utvecklat de äldre elevernas självkänsla eftersom de har känt att de kan bidra med positiva upplevelser och vara goda föredömen.

Antalet elever ökade under läsåret till stor del beroende på ett större antal nyanlända elever. Språk- och kulturutmaningar finns, men skall också ses som möjligheter. Detta är också ett utvecklingsområde för läsåret 2017/2018.

Definitioner

Kränkningar av barns och elevers värdighet kan förekomma i form av diskriminering, trakasserier eller genom kränkande behandling.

Diskriminering innebär att ett barn eller elev missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som diskriminerar. I skolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Kränkande behandling är handlingar som kränker barn eller elevers värdighet. Kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Kränkningarna kan vara synliga och handfasta likväl som dolda och subtila. De kan utföras inte bara direkt i verksamheten utan även via exempelvis telefon och Internet. Kränkande behandling kan till exempel uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjligande eller fysiskt våld. Kränkningar kan även handla om att frysa ut eller hota någon. Kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiskt och återkommande. Mobbning är en form av kränkande behandling som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Trakasserier är kränkande behandling som har samband med någon av de nämnda diskrimineringsgrunderna.

Diskrimineringsgrunderna:

- *Kön* – Om man blir sämre behandlad p.g.a. att man är kille eller tjej. Skolan har en skyldighet att verka för jämställdhet. Sexuella trakasserier räknas som diskriminering p.g.a. kön.
- *Etnisk tillhörighet* – Med etnisk tillhörighet menas att någon tillhör en grupp med samma nationella eller etniska ursprung. Skolan har även ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.
- *Religion och annan trosuppfattning* – Religionsfriheten är skyddad i den svenska grundlagen och alla har rätt till sin egen tro. Med *annan trosuppfattning* menar man en livsåskådning jämförbar med religion, t.ex. ateism.
- *Funktionshinder* – Funktionshinder kan vara fysiska, psykiska eller intellektuella. Som funktionshinder räknas inte bara sådana som syns, som att man sitter i rullstol, utan även annat som påverkar livet på olika sätt, t.ex. allergi eller dyslexi.
- *Sexuell läggning* – Med sexuell läggning menas homosexualitet, heterosexualitet och bisexualitet. Skolan har även ett ansvar enligt skolans värdegrund att motverka homofobi. En negativ syn på homosexualitet, homofobi, strider mot principen om alla människors lika värde och allas lika rättigheter.
- *Könsöverskridande identitet eller uttryck* – menas att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.
- *Ålder*

Insatser för det främjande arbetet

Övergripande

Vuxna *accepterar aldrig dåligt beteende*, inte ens på skoj. Alla vuxna skall vara goda förebilder genom att se alla, vara positiva mot elever och varandra, kunna sätta gränser och ha en öppen och rak dialog med hemmet.

Vid varje läsårsstart ansvarar rektor för att ett rastvaktsschema för Fk-6 upprättas och detta ska utgå ifrån elevernas behov. En fritidsledare ansvarar i 7-9, att rasterna är trygga och att elevcafe/eterian fungerar som en samlingspunkt för de äldre eleverna.

Lärare och annan skolpersonal bildar vid varje läsårsstart en Trygghetsgrupp, som arbetar med att förebygga och åtgärda kränkande behandling och mobbning på skolan.

Trygghetsgruppen har arbetat fram ett arbetssätt, som syftar till en snabb, rättssäker och kvalitativ arbetsgång för att gå igenom och arbeta med ärenden och utveckla och revidera arbetet för att motverka mobbning och kränkande behandling. Trygghetsgruppen kan också stötta arbetslagen i det främjande och förebyggande arbetet.

Långsiktiga mål för det främjande arbetet

- Elever och personal känner sig trygga i skolan. Eleverna ska också känna sig trygga på väg till och från skolan.
- Elever och personal använder sig av ett språk fritt från sådant som kan uppfattas som kränkande.

- Det finns beredskap på skolan att snabbt och effektivt hantera eventuella diskrimineringar och kränkningar.
- Elever och personal skall känna sig bekväma och hemma med det faktum att Furulundsskolan är en multikulturell skola och i den finna trygghet och spännande möjligheter. ”Vi och dem” hör inte hemma på vår skola. Furulundsskolan är en skola för ALLA.

Mål för trygghetsarbetet

Mål 1

- Alla elever trivs och känner en trygghet i skolan
- Alla elever upplever att vuxna agerar mot all form av kränkande behandling i alla sammanhang.

Insats

I skolan har eleverna rätt till inflytande och ansvar, både när det gäller undervisningens utformning och arbetsmiljön. Lärarna och övrig skolpersonal ger eleverna reella möjligheter att påverka verksamheten i skolan. Denna möjlighet stärker elevernas självkänsla och delaktighet, vilket i sin tur skapar en dynamisk, spännande och utvecklande skolmiljö.

Alla diskrimineringsgrunder diskuteras under lektionstid i bl.a. SO & Biologi, är den av kursplanen. Utöver det tar vi upp och diskuterar händelser nationellt och internationellt som berör dessa områden:

- Vi pratar inte om ”dem och vi”, istället pratar vi om ”vi” – alla är delaktiga
- Vi ger nyanlända elever möjlighet att berätta om sitt liv när de kommer till klassen
- Vi pratar om de stora religiösa högtiderna och diskuterar och jämför likheter och skillnader
- Vi pratar om ELEVER och inte om KILLAR/TJEJER
- Lärare och personal är uppmärksamma så att alla ges talutrymme i klassrummet
- Hjälpmiddel finns för elever med fysiska funktionshinder såsom hiss, hörslinga, placering i klassrummet
- Åtgärdsprogram utformas med tanke om insatser där behov av digitala hjälpmedel ges tillgängliga
- Vi har ett tillåtande klimat på skolan som kontinuerligt diskuteras under klass- & elevråd

Likabehandlingsarbetet är en stående punkt och diskuteras på a-lagsmöten

All pedagogisk personal är ute på förmiddagsrast. Rastvaktsschema finns för lunchrast och övriga raster. All personal ges möjlighet att förlägga sin rast till annan tid än då eleverna har lunchrast så att man som personal kan vara med och delta under elevernas raster.

Klasserna arbetar fortlöpande med Likabehandlingsplanen genom:

- Rollspel
- Dilemmadiskussioner

- Filmer som diskussionsunderlag
- Likabehandlingsarbetet är en stående punkt på klassråd och elevråd
- Vi arbetar aktivt med elevernas deltagande under raster genom att förbereda inför rast och återkoppla efter rast för att lära eleverna att bjuda in kamrater för att delta i leken.

För att ytterligare öka känslan hos eleverna av gemenskap genomför vi temadagar såsom Furulundsdagen och FN-dag som genomsyras av gemenskap och samarbete.

Elevernas förmåga att värna sin kroppsliga integritet gentemot vuxna och andra elever samt deras självkänneträkta stärks genom åldersanpassad sexualkunskap. Personalen arbetar med att stärka elevernas självkänsla, både i grupp och enskilda samtal. Elevhälsan utgör här en viktig del av skolans arbete på ett område, som sommaren 2016:s händelser på festivaler, stadsfester kom att hamna i fokus och som tydliggjorde ett behov av att prata och diskutera med ungdomarna.

Ett område, som skolan behöver öka kompetensen i är barn och ungdomar, som känner sig osäkra kring sin sexualitet och sin könstillhörighet. För att främja detta arbete bjuds vart tredje år in personal som föreläser om området vars arbete sedan ligger till grund för fortsatt arbete i ämnet.

Utvärdering

Elevernas måluppfyllelse följs upp i samband med nationella ämnesprov och betyg. Om mönster, som tyder på att vissa elevgrupper missgynnas, analyseras orsakerna till detta och åtgärder vidtas.

Förekomsten av sexuella kränkningar och trakasserier undersöks i regelbundna uppföljningar av tryggheten bl.a. skolans trivselenkät, LUPP-undersökningen. I SKL:s skolenkät samt i regelbundna uppföljningar av tryggheten undersöks om alla vågar säga vad de tycker.

Lärarna utvärderar kontinuerligt hur deras klasser trivs och hur de mår både muntligt i grupp, enskilt och ”privat” via loggbok på högstadiet.

Ansvar

Klass- och ämneslärare med stöd av skolkurator, skolsköterska socialpedagog samt personal i fritidshemmet.

Tid

Arbetet pågår under hela läsåret.

Mål 2

Alla elever känner sig hemma in sin klass och deltar till övervägande del i undervisningen med klassen.

Insats

Gemensamma aktiviteter anpassas och utformas så att alla elever kan utveckla sin förmåga och sitt intresse genom att delta oavsett eventuell funktionsnedsättning. Detta skrivs in i alla rutiner så att det inte glöms bort. Våra rutiner för att sprida information om anpassningar till all personal repeteras och går igenom varje termin. Extra viktigt är att lära ny personal våra rutiner. Skolan ser till att friluftsdagar och temadagar anpassas så att alla kan delta, eventuellt med stöd. Skolan vinnlägger sig speciellt om att de nyanlända eleverna inkluderas i gemensamma aktiviteter oavsett om de är ”ute i klass”, eller om de ännu är i förberedelseklassen. Båda arbetslagsledarna har i uppdrag att ha ett speciellt fokus på det här målet i anslutning till arbetslagens planering av gemensamma aktiviteter och dagar.

Utvärdering

Målet följs upp i samband med sammanställningen av de specialpedagogiska insatserna samt i samband med utvärderingen av läsåret. I trivselenkäten undersöks om eleverna upplever att kraven på dem är rimliga.

Ansvar

Lärare, specialpedagoger/speciallärare och rektorer

Tid

Arbetet med målet pågår under hela läsåret och uppmärksammas extra i samband med schemabrytande aktiviteter, tex friluftsdagar/temadagar.

Mål 3

Alla elever känner att de är en del av skolans gemenskap och att de har en naturlig plats där.

Insats

Alla elever deltar i Furulundsdagen i augusti. Alla elever deltar i minst en gemensam aktivitet för hela skolan. Under läsåret genomförs flera aktiviteter som samarbete mellan olika klasser, t ex friluftsdagar och temadagar, samt ämnesövergripande undervisningsprojekt. Eleverna i årskurs 7-9 hjälper fritidsledaren att vid behov sköta cafeterian. I undervisningen tränar eleverna på att framföra sina åsikter samt att lyssna på och respektera andras åsikter. Vissa klasser jobbar skolan extra intensivt med eleverna så att de skall förstå att vi är unika individer med speciella behov och att undervisningen inte kan se likadan ut för alla. Elevråden 1-6 och 7-9 ges möjligheter att vara med att utforma och påverka aktiviteter

Utvärdering

I Trivselenkäten, samt i andra undersökningar, undersöks om eleverna trivs och känner att de får vara med och påverka trivselen på skolan, om de trivs på rasterna, om de har en kompis att tala med samt om de trivs med kompisarna i klassen. På högstadiet utvärderar och diskuterar klasslärarna kontinuerligt med sina respektive klasser på klasslärartid samt med hjälp av loggböckerna.

Ansvar

Lärare, fritidsledare samt personal i fritidshemmet samt rektorer.

Tid

Arbetet pågår hela skolåret med uppföljningar av olika art under läsåret i form av enkäter, diskussioner och "loggboksfrågor".

Mål 4

Eleverna känner stolthet över sig själv och skolan samt tar ansvar för lokaler och inventarier.

Insats

Skolans personal uppmärksammar framgångar små som stora, på individuell basis och i grupp. Alla kan utvecklas och alla gör en personlig resa. Genom skolans utvecklingsområde i Arbetsplanen för 2016-2017 att förbättra återkopplingen till eleverna och vårdnadshavarna, ges bättre förutsättningar att fokusera på progressionen hos varje elev. Detta bidrar till större stolthet och medvetenhet om de egna färdigheterna och förmågorna. Med en större individuell stolthet, kommer också en stolthet över att vara elev på Furulundsskolan och att man bidrar till att ta ansvar för skolan som helhet.

Eleverna får vara med och påverka inredning, inköp etc. till elevernas lokaler. Insatser görs för att öka elevernas intresse för att engagera sig i elevföreningar, t.ex. genom praktisk undervisning och övning av mötesteknik. Extra satsning görs på att utbilda elevrådet 7-9 och elevskyddsombuden genom Joel Sjövall.

Utvärdering

I samtal i klasser och på klassråd och elevråd lyfts dessa frågor. I trivselenkäten undersöks om eleverna känner sig stolta, om de upplever att de fått vara med och påverka och på vilket sätt.

Ansvar

Fritidsledare, vaktmästare och rektorer.

Tid

Arbetet pågår hela läsåret.

Kartläggningsmetoder

På verksamhetsnivå:

Genom vår årliga Trygghetsenkät, som alla elever i FK-9 ska göra, föräldramöten och spontana kontakter med vårdnadshavare, får skolan en helhetsbild av situationen på skolan.

På gruppnivå:

Genom samtal i klassråd och på lektioner samt möten på raster och under luncher. Dessa samtal och möten gör att vi får information om stämningen på skolan och i olika grupperingar.

På individnivå:

Genom utvecklingssamtal och regelbunden kontakt med sina elever får klassläraren en helhetsbild av eleverna. Försök i vissa klasser med "loggbok" pågår, där eleverna kan utvärdera och reflektera kring olika ämnen och händelser.

Förebyggande åtgärder

Följande konkreta åtgärder för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier (inklusive sexuella trakasserier) och kränkande behandling tänker Furulundsskolan genomföra under läsåret 2017/2018:

Mål 1

Eleverna i Fk-6 känner sig trygga vid King-rutorna på skolgården.

Åtgärd

Alla vuxna följer samma regler. Rastvakt skall hålla till inom synhåll för King-rutorna, när elever är där. Vi utökar vuxennärvaron i samtliga korridorer och utvärderar kontinuerligt rastvaktsschemat så att det alltid finns vuxna ute på rasterna

Utvärdering

Rektor utvärderar tryggheten på skolgård och raster på Elevrådet 1-6:s möten. I Trivselenkäten kontrolleras också hur trygga eleverna känner sig.

Ansvar

Rektor och skolpersonal.

Tid

Hela läsåret

Mål 2

Inga elever utsätts för verbala eller *skriftliga* kränkningar. Hur man betar sig mot varandra på sociala medier har också med hur man använder språket att göra. Att bara fokusera på det talade språket riskerar att man missar en helhet hos barnet/ungdomen. Det man säger, det skriver man också och kanske ännu värre i skrift.

Åtgärd

Det åligger varje vuxen person på skolan att själva använda ett vårdat språk och att påtala, när elever använder ett icke godtagbart språk. Frasen ”på skoj” skall inte accepteras som ett okej svar när elever får tillsägelse om språkbruket både i verbal och i skriftlig form.

Lärarna skall kontinuerligt föra samtal med eleverna i sina klasser om hur man respekterar varandra och vilket språkbruk som är okej i och på olika arenor.

Utvärdering

Minst en gång per termin följs elevernas upplevelse av språkbruket upp med en enkel enkät.

Ansvar

Alla vuxna på skolan.

Tid

Arbetet pågår hela läsåret.

Mål 3

Eleverna känner sig trygga på rasterna. Det finns personal tillgänglig på rasterna. Rastvaktsschema revideras kontinuerligt så att det alltid finns vuxna ute på raster samt i korridorerna på skolan.

Åtgärd

Det är rektors ansvar att se till att det skapas ett rastvaktsschema på låg- och mellanstadiet. Rastvakterna skall från och med detta läsår bära reflexväst för att synas både av elever och övrig personal. Rastvakterna skall vara rörliga och befinna sig i närheten och i anslutning till där eleverna befinner sig. King-rutorna är områden, där elever ofta hamnar i konflikt och bråk. Fritidspedagog leder rastaktiviteter för låg- och mellanstadiet. Fritidsledare och fritidsledarassistent finns i och i närheten av cafeterian på högstadiet hela skoldagen. En cafeteriagrupp bildas bland eleverna som ansvarar för inköp av tidskrifter och spel. En speciell arabisktalande trivselsvärd med uppdrag att finnas tillhands för våra nyanlända barn på raster och i matsalen kommer att anställas under läsåret.

Utvärdering

Minst en gång per termin undersöka om eleverna vet hur/var de hittar en vuxen på rasterna. De får även svara på frågan om det finns något att göra på rasterna och om de är nöjda med de aktiviteter som erbjuds.

Ansvar

Rektor, Fritidspedagog, fritidsledare samt lärare fk-6.

Tid

Arbetet pågår hela läsåret.

Mål 4

Ingen elev eller personal kränks genom att fotograferas eller filmas mot sin vilja.

Åtgärd

Tydliga regler för fotografering och filmning som förankras ordentligt, så att alla elever ska känna till skolans och samhällets inställning till olovlig fotografering och filmning. En mobilfri skola gäller för F-6 från och med v.45. Från v.45 till och med v.51 kommer 7-9 att ha en provoperiod då även högstadiet skall vara mobilfritt.

Utvärdering

Minst en gång per termin undersöks om eleverna upplever fotografering/filmning som ett problem. Den mobilfria skolan F-9 kommer att utvärderas v.51.

Ansvar

All skolpersonal.

Tid

Arbetet pågår hela läsåret.

Mål 5

Trygg och lugn miljö i matsalen.

Åtgärd

Fler vuxna i matsalen som uppmärksammar kränkningar och har nolltolerans mot ”lek” med maten. Personal 7-9 har möjlighet att bli beordrat att äta pedagogisk lunch för att få fler vuxna i matsalen. Under höstterminen finns avsikten att anställa en arabisktalande trivselsvärd, som skall finnas tillhands på raster och i matsal under de mest hektiska perioderna för att skapa tryggare och lugnare matsalsmiljö.

Kostenheten har i början av läsåret utökat personalen i köket med ytterligare en person.

Utvärdering

Två gånger per termin anordnas matråd där kostchef, kostpersonal, elevrepresentanter från alla klasser samt rektor deltar. På dessa möten utvärderas matsalsmiljön.

Ansvar

Rektor samt vuxna i matsalen.

Tid

Arbetet pågår hela läsåret.

Mål 6

Eleverna känner sig trygga på bussarna.

Åtgärd

Skolan har en tät dialog med skolskjutsentreprenörerna, som skall rapportera eventuella incidenter till skolan omedelbart. Vid behov sätter skolan in personal på bussarna.

Barn- och ungdomssektorn är i kontakt med Jönköpings Länstrafik (JLT) för att få till fler länstrafikbussar så att alla elever kan få sitta bältade i bussen på väg hem. Tyvärr har ett antal elever varit tvungna att stå upp i bussen på väg mot Ingatorp.

Utvärdering

Minst en gång per termin undersöks elevernas upplevelse av miljön på skolbussarna. Detta sker på elevrådets möten, men kan utöver det också ske i varje klass och i Trivselenkäten.

Ansvar

Rektor, bussvakter och skolskjutsentreprenörernas personal.

Tid

Arbetet pågår vid behov under hela läsåret.

Rutiner/åtgärder

Policy

På Furulundsskolan råder nolltolerans mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Alla elever, vårdnadshavare samt skolpersonal ska känna till hur de ska agera vid misstänkt/upplevd diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkningar.

Arbetsgången för skolans Trygghetsgrupp finns i bilaga 3.

Rutiner för att tidigt upptäckt och åtgärd

För årskurs 1-6: Rastvaktsschema finns för att garantera att personalen har god uppsikt över platser där eleverna befinner sig på rasterna. Rastvaktsschema revideras kontinuerligt för att täcka upp med personal utomhus på raster.

För årskurs 7-9: Fritidsledare finns i uppehållsrum och kapprum hela dagen. Det finns även vuxna lätt tillgängliga i arbets- och klassrum. Vi diskuterar återkommande vid a-lag om tidpunkter då behov finns av vuxennärvaro i korridorer.

Olweusenkät genomförs varje termin vilken även följs upp innestående termin. Här fokuserar skolan på specifikt mål för uppföljning för att genomföra och få syn på förändringar som ett resultat av våra insatser. Avstämning sker kontinuerligt i a-lagen så att vi arbetar utifrån planen i vårt dagliga arbete.

Vid upptäckt av ett elevärende sker fler uppföljningar under längre tid. Detta arbete sker i trygghetsgruppen som är ansvariga för ärendet tillsammans med klasslärare. Vi har en tydlig och kort åtgärdstrappa vid kränkings- & mobbningsärenden med tydliga konsekvenser och uppföljning.

Vuxna som äter pedagogisk lunch har tillsyn i matsalen. Idrottslärare och klasslärare har tillsyn i

omklädningsrum före och efter idrottslektioner. På morgonmöten tas eventuell oro för elever upp. Varje arbetslag har också ett utrymme i EdWise, där information kan spridas och där alla kollegor har en skyldighet att läsa av vad som skrivs.

Personal som barn och föräldrar kan vända sig till

Tomas Erazim, rektor, tomas.erazim@eksjo.se, 0381-369 02
Thomas Forsberg, biträdande rektor, thomas.forsberg@eksjo.se, 0381-369 12
Sofia Jobs, skolkurator, sofia.jobs@eksjo.se 0381-423 71
Linda Olofsgård, skolsköterska, linda.olofsgard@eksjo.se, 0381-369 11

Trygghetsgruppen:

Sofia Jobs, skolkurator sofia.jobs@eksjo.se
Eleonor Johansson, lärare 4-6, eleonor.johansson@eksjo.se
Marcus Edgren, fritidsledare, marcus.edgren@eksjo.se
Fiona Luna, lärare 7-9, fiona.luna@eksjo.se
Tomas Erazim, rektor, tomas.erazim@eksjo.se

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn utsätts av andra barn

1. Den vuxne, som blir vittne till någon form av trakasserier, kränkande behandling och/eller konflikt avbryter omgående det som sker. Den vuxne gör därefter en bedömning om det är en konflikt, som kan redas ut på plats, eller om en anmälan om trakasserier/kränkande behandling ska göras till rektor.
2. Den vuxne som på annat sätt får kännedom om någon form av trakasserier eller kränkande behandling gör en anmälan om trakasserier/kränkande behandling till rektor. Detta görs skriftligt på avsedd blankett. Se bilaga.
3. Rektor sammankallar Trygghetsgruppen, som hanterar ärendet utifrån sin arbetsgång, bilaga 3. Utifrån den utredning som görs, avgör Trygghetsgruppen, om det handlar om en kränkning eller diskriminerande behandling.
4. Om rektor och Trygghetsgruppen beslutar att en kränkning eller diskriminerande behandling har skett, anmäler rektor till huvudmannen¹ att ett fall av trakasserier/kränkande behandling utreds på skolan.
5. Om det visar sig att trakasserier/kränkande behandling har skett: Representant från Trygghetsgruppen och/eller klassläraren förklarar för eleverna att kränkningar inte accepteras och inte heller får förekomma enligt lag, och att de genast ska upphöra. De gör tillsammans med eleverna upp en plan för stödjande åtgärder till dels den utsatte eleven, dels den/de elever som utsätter. De bestämmer en tid för uppföljning ca 1-2 veckor senare, men klargör även att eleverna genast ska komma till dem eller klasslärare om något händer innan dess.
6. Representanten från Trygghetsgruppen eller klassläraren kontaktar inblandade elevers vårdnadshavare och berättar om vad som hänt och vad som har beslutats. Har kränkningen skett på Fritids, kan även fritidspersonalen kontakta vårdnadshavarna och informera dem vad som har hänt.
7. Rektor informerar elevhälsan.

¹ Furulundsskolans huvudman är Eksjö Kommun

8. Eleverna hålls under uppsikt.
9. Uppföljande samtal hålls enligt planering i steg 4 och 5. Därefter kontaktas föräldrarna för att delge information om hur det gått. Eleverna hålls även fortsättningsvis under uppsikt.
10. Om kränkningarna eller trakasserierna inte upphört kallas den eller de elever som mobbar tillsammans med vårdnadshavare till samtal hos rektor och skolkurator, en så kallad elevkonferens. En handlingsplan, samt vid behov åtgärdsprogram, upprättas för att komma till rätta med problemet.
11. Handlingsplanen följs upp i ett nytt samtal med elev, vårdnadshavare, rektor och skolkurator.
12. När kränkningarna/trakasserierna upphört informerar rektor huvudmannen om vilka åtgärder som vidtagits samt att ärendet är avslutat.

Vid allvarliga trakasserier/kränkningar kontaktas de inblandade eleverns föräldrar direkt. Rektorn kallar till en elevkonferens (se steg 11-12). Det kan dessutom vidtas ytterligare åtgärder, till exempel kontakt med andra myndigheter som socialtjänst eller polis. Alla samtal dokumenteras och lämnas till rektor för arkivering.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn diskrimineras/kränks av personal

- 1) Händelsen anmäls till klasslärare, elevhälsoteam, Trygghetsgruppen, rektor eller annan vuxen på skolan som eleven har förtroende för.
- 2) Mottagaren av anmälan anmäler händelsen till rektor och dokumenterar händelsen.
- 3) Vårdnadshavare informeras. Ansvarig för att detta sker är rektor.
- 4) Rektor anmäler till huvudmannen.
- 5) Rektor ansvarar för att utredning sker.
 - a. Samtal förs med samtliga berörda parter.
 - b. Samtalen dokumenteras.
 - c. Rektor ansvarar för att lämpliga åtgärder vidtas.
 - d. Åtgärder som sätts in bör leda till långsiktiga lösningar. Det bör alltid övervägas om åtgärder också ska vidtas i syfte att förändra strukturer och förhållanden på grupp- och verksamhetsnivå.
 - e. I fall av allvarliga kränkningar/trakasserier avgör rektor, eventuellt tillsammans med sin chef, om ärendet kräver disciplinära åtgärder eller ska anmälas till annan myndighet. Rektorn informerar den anställde om rätten till fackligt stöd.
 - f. Åtgärderna dokumenteras.
 - g. Rektor följer upp ärendet med elev och vårdnadshavare.
 - h. Rektor träffar regelbundet den personal som kränkt eleven och följer upp ärendet.
 - i. Utredning och åtgärder utvärderas och dokumenteras.
 - j. Uppföljningen dokumenteras.

När elev kränker vuxen

Inga kränkningar människor emellan ska eller får förekomma. Detta gäller även i det fall en elev kränker en vuxen på skolan. Om en vuxen råkar ut för verbala eller andra former av kränkningar av en elev, ska den vuxne omedelbart reagera och säga ifrån. Det förväntas av en vuxen i ett sådant läge, att han eller hon inte använder sig av kränkande handlingar tillbaka, utan agerar föredömligt genom att säga ifrån. Hjälper inte detta, tar den vuxne kontakt med klasslärare och elevens

vårdnadshavare. Fortsätter kränkningarna informeras rektor, som kallar till elevkonferens med vårdnadshavare och elev.

Våld mot elev eller personal

Om slagsmål eller våld utövas mellan elever alternativt mellan elev och vuxen och eller mot egendom, får skolpersonalen använda sådana metoder, som gör att våldsutövandet upphör. Det kan t.ex. handla om fasthållning eller andra fysiska handlingar för att förhindra vidare våld. Dock ska ingripandet endast innehålla så mycket fysisk inblandning som den uppkomna situationen kräver. Det blir en bedömningsfråga, men elevers och personals säkerhet kommer i första rummet. Efter en sådan incident ska inblandad vuxen utan undantag dokumentera händelsen och ingripandet utförligt och sedan redovisa för rektor. Rektor informerar sedan berörda vårdnadshavare och sektorledning om det inträffade och beslutade åtgärder.

Rutiner för dokumentation

Anmälan av diskriminering/trakasserier/kränkning görs på avsedd blankett ”Anmälan om diskriminering och kränkande behandling”. Denna finns att hämta på Eksjö Kommuns intranät Ekot, på skolans expedition och hos Trygghetsgruppens medlemmar. Se bilaga 3.

Samtal utförda vid ärenden där kränkande behandling har förekommit ska alltid dokumenteras av den som haft samtalet. Dokumentation ska göras under eller i nära anslutning till samtal, observation, händelse eller åtgärd. En dokumentationsmall finns som bilaga till planen:

Bilaga 2: ”Genomförda kommunikationer och åtgärder...”

Denna mall ska användas och dokumentationen förvaras hos rektor.

Denna blankett ska inte innehålla sekretessbelagda uppgifter.

Här dokumenteras med vem samtalet hållits, samtalets art och när samtalet ägt rum.

Trygghetsgruppens dokumentation sker i en mapp på den gemensamma servern G: och är låst för alla utom för rektorerna och Trygghetsgruppens medlemmar. Där sker ärendedokumentation och uppföljning.

Utvärdering och uppföljning

Skolledningen tillsammans med Trygghetsgruppen ansvarar för att initiera och genomföra utvärdering av de åtgärder som vidtagits för att förebygga och hantera mobbning, diskriminering och annan kränkande behandling.

Representanter från elevråden genomför trygghetsvandringar under september månad tillsammans med skolpersonal. Dessutom tas trygghet upp som tema på alla klassråd i september med målet att identifiera konkreta mål och insatser för att främja trygghet. Utifrån dessa tas konkreta åtgärder fram och införlivas i planen mot diskriminering och kränkande behandling. Skolans Trivselenkät genomförs med alla elever under februari-mars.

Uppföljning av planen mot diskriminering och kränkande behandling görs varje vårtermin enligt följande:

- Klasslärare följer upp denna plan med sina elever efter det att resultatet från Trivselenkäten har presenterats på klassråd. Protokollen från detta klassråd utgör utvärdering av planen mot diskriminering och kränkande behandling samt handlingsplanen.
- Rektor följer upp planen samt resultatet från Trivselenkäten med Brukarrådet och med personalen.
- Elevråden följer upp åtgärderna och funderar på åtgärder inför kommande läsår.
- Synpunkter och förslag angående denna plan från föräldrar, brukarråd eller elever inlämnas till rektor eller Trygghetsgruppen före den 1 juni.
- Skolans personal utvärderar planen mot diskriminering och kränkande behandling under en utvärderingsdag efter det att eleverna har slutat vårterminen.
- Planen revideras därefter av rektor och färdigställs i september månad på det nya läsåret.

Ansvarsförhållande

Ansvarig för planen är Tomas Erazim, rektor Furulundsskolan. Rektor ansvarar för att all personal känner till rutinerna och det är speciellt viktigt att nyanställd informeras om dessa. Rektor ansvarar även för anmälan till huvudmannen.

Trygghetsgruppen och klasslärare ansvarar för det aktiva arbetet vid kränkande behandling samt dokumentation enligt ovan. Alla vuxna ansvarar för att uppmärksamma trakasserier/kränkande behandling.

Tidsplan

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvarig
• Info till ALL personal	Arbetsplatsträff i aug 2018	Rektor och kurator
• Info till barn/elever	Aug till september	Resp. klasslärare
• Info till föräldrar	Föräldramöten aug-sept	Rektor/klasslärare
• Tyresbodagen	Augusti 2018	Fritidsledare/Trygghetsgr.
• Trygghetsgr. möten	Vid behov	Rektor/Trygghetsgr.
• Trivselenkät	Februari-mars 2018	Rektor/Trygghetsgr.
• Utvärdering av planen	Elever: mar/apr 2018	Klasslärare
• Utvärdering av planen	Personal: jun 2018	Rektor
• Revidering av plan	Juni-september 2018	Rektor
• Fastställande av ny plan	Senast 1oktober 2018	Personal/Brukarr./Elevr.

BILAGA 1: Lagar och förordningar, översikt

Diskrimineringslagen (SFS 2008:567).

Brottsbalken

Brott mot liv och hälsa, mot frihet och frid, ärekränkning, sexualbrott, hets mot folkgrupp m.m. regleras i brottsbalken och kan medföra straffansvar.

Socialtjänstlagen 14 Kap Anmälan om missförhållanden

1 § /.../ Myndigheter vars verksamhet berör barn och ungdom /.../ är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd. Detta gäller även dem som är anställda hos sådana myndigheter. /.../

Arbetsmiljölagen (AFS 1993:17)

Arbetsmiljölagen gäller även skolan.

Arbetsgivaren skall klargöra att kränkande särbehandling inte kan accepteras i verksamheten.

Skollagen 1 kap

4§ Utbildningen inom skolväsendet/.../ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

5 § Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.

Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Skollagen 6 kap

1 § Detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Bestämmelserna tillämpas på utbildning och annan verksamhet enligt denna lag.

2 § Bestämmelser om förbud m.m. mot diskriminering i samband med verksamhet enligt denna lag finns i diskrimineringslagen (2008:567).

6 § Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

FN-konventionen

Enligt FN:s konvention om barn och ungdomars rättigheter har varje individ rätt att bli respekterad för den hon är. Alla har rätt till likvärdig behandling och skydd mot alla former av våld och övergrepp.

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011

1. Skolans värdegrund och uppdrag

.../Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö/...Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Sådana tendenser ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.

2.1 NORMER OCH VÄRDEN

Skolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk vardaglig handling.

Skolans mål är att varje elev respekterar andra människors egenvärde, tar avstånd från att människor utsätts för förtryck och kränkande behandling, samt medverkar till att hjälpa andra människor, /.../ kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen, och visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv.

...

Alla som arbetar i skolan ska aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper.

...

Läraren ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling.

Anmälan av diskriminering/kränkande behandling
Skollagen 6 kap 10 §

Mottagande av anmälan (fylls i av mottagaren)

Anmälare:	Anmälningsdatum:
Mottagare av anmälan:	
Namn och klass, den som kränkt någon (elev 1):	Namn och klass, den som blivit kränkt (elev 2):
Tidpunkt för kränkningen:	Plats för kränkningen:
Anledning till anmälan:	

Utredning (fylls i av utredaren)

Utredning påbörjad (datum):	Ansvarig för utredning:
Händelseförlopp (inblandade personer, plats, tidpunkt mm):	
Utredarens bedömning:	
Bedöms vara kränkande behandling ☐ / Bedöms inte vara kränkande behandling ☐	
Ärende överlämnat till skolans antimobbingsteam (datum):	Rektor informerad (datum, hur):
Anmälan till huvudman gjord ☐/..... 20.....	Rektors underskrift och datum:
Vårdnadshavare elev 1 informerad (namn, datum, hur):	Vårdnadshavare elev 2 informerad, (namn, datum, hur):

Åtgärder elev 1 (fylls i av skolans antimobbingsteam)

Stöd/hjälp för den som kränkt, på kort sikt:
Stöd/hjälp för den som kränkt, på lång sikt:
Ansvarig:

Åtgärder elev 2 (fylls i av skolans antimobbingsteam)

Stöd/hjälp för den som blivit kränkt, på kort sikt:
Stöd/hjälp för den som blivit kränkt, på lång sikt:
Ansvarig:

Uppföljning

Datum:	Rektor:
--------	---------

Bilaga 4: Arbetsgång för Trygghetsgruppen

- I trygghetsgruppen ingår rektor och personal från alla stadier.
- Gruppen har planerade möte ca en gång i månaden eller vid behov för att utvärdera stämningen på skolan och följa upp ärenden.
Därutöver sammankallas gruppen inom 48 h (inom arbetsveckan) vid akuta ärenden.
- Lokal: Snickerboa

Akut ärende:

Träff 1 (inom 48 h från anmälan)

Vem är utsatt?

Vilka utsätter: ledare / efterföljare?

Vad vet vi?

Vad behöver vi ta reda på ?

När träffas vi igen?

Träff 2 (inom 1 vecka från träff 1)

Vad vet vi?

Kränkning eller ej?

Åtgärder?

Vilka talar med vilka?

Träff 3 (uppföljning vid ordinarie möte)

Hur går det?

Behövs fler / andra åtgärder?